Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchényi-utcza SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÈNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve

Egész évre	„ „ „ „ „	10 frt — kr
Félévre	„ „ „ „ „	5 frt — kr.
Negyedévre	„ „ „ „ „	2 frt 50 kr.
Egy hóra	„ „ „ „ „	1 frt — kr.

Hirdetési dij:

Ot-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamot magában foglalt ujdonság sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889. Debreczen **Kedd November 26.** **233. szám.**

Tisza István.

A szombati — VI. napi — költségvetési általános vitának fénypontja, eseménye kétségtelenül Tisza Istvánnak, Tisza Kálmán miniszterelnök nagytudományú, szikrázó szellemü, férfias bátorságú elsőszülött fiának beszéde volt.

A nagytehetségü fiatal politikus jelentőséges enunciatiójának két, egymástól élesen eltérő része volt: egy pénzügy-gazdasági s egy politikai. Az első részben állami gazdaságunk részleteinek bámulatos ismeretét nyilvánitotta Tisza és épp oly széles és mélyreható, mint elfogulatlan nézletet a nagy általános gazdasági kérdések, igy nevezetesen a valuta specificus becsére és horderejére nézve, nemkülönben a valutánk esetleges behatását illetőleg nyersterményeink kivitelére.

Mily nyomósan s mindenkire nézve, ki nem akar minden áron akadékoskodni s hibát találni, meggyőzőleg bizonyitotta be a budgetjavaslat szolidságát egész össze állitásában és mily magas, valóban államférfias, mert minden különérdeken felülemelkedő és csak mindig az általánosat, a közhasznosat tekintő szempontból tárgyalta ő, az agrár érdekek notorius oltalmazója s buzgó ápolója, a valuta kérdést!

Nem szépit és nem tuloz; midőn előadásában az, a mit a factiosus ellenzék, ugyancsak factiosus indokokból, feketére fest, előttünk rózsaszinben, a szép jövő biztonságának tiszta fényében tünik fel, akkor éppen ez az igazság, mely oly kedvesen tárul fel szemeink előtt: Tisza Kálmán sok évi becsületes, okos, fáradhatlan, odaadásteljes fáradozásai készitették elő, ezt az eredményt, azé a Tisza Kálmánéi, kinek nyomdokaiban halad most az igen ügyes, energicus és a szerencse által kegyelt Wekerle és e pénzügyminiszter tudja azt tökéletesen kihasználni, Magyarország előnyére s dicsőségére.

Az ellenzéki szónokok, a mennyiben érdemesnek tartották, hosszu lélegzetü beszédeiknek egy részecskéjét a költségvetésnek is szentelni, minden áron azt akarták kiszámitani, hogy az 1890. évi költségvetés tulajdonképen 4—5 milliónyi deficitet foglal magában.

Azt azonban, hogy ez az állitólagos deficit miként küszöböltessék ki, az államháztartás egyensulya az ő receptjük szerint miként állittassék helyre, elmulasztották megmondani az önkénytes állam- és társadalom boldogitó urak.

De bocsánat! Megmondották; hanem elég dőre s nevetséges is az: az ő ismeretes, egyedüli, csalhatatlan universalis gyógyszerük Tisza Kálmán eltávolitása Magyarország kormányának éléről. Ámde Tisza István erről a gyógyszerészeti unicumról a specimennek csodálatosan megfelelő véleményt állitott ki s az ellenzéki gyógyitó és kiabáló collegium fődoctorának gyógymódját oly alaposan analysálta, hogy a nagy közönség nem panaszkodhatik, hogy nem lett kellőleg felvilágositva.

És ez volt Tisza István hatásteljes beszédének második része. Az ellenzéki lapok természetesen jajveszékelnek a tapintathiány miatt, melyet Tisza István azzal tanusitott volna, hogy a személyes vitában, mely a parlamentet áthatja, férfiasan felkelt atyja mellett és szabad, éles, ellenfeleit élével és hegyével megsebző szavát azok ellen hajitotta, kik megmérgezik a parlamentarizmést, midőn a tárgyilagos kritika helyére az egyén elleni kaján attaqueot teszik.

De a szabadelvü párt és benne, vele a Tiszák nem üznek személyi politikát, hanem tárgyilagosat, ők mindig csak az általános, állami érdeket, az elvet tartják szem előtt.

Éveken át volt a magyar képviselőházban az az eset, hogy az egyik Tisza, — Lajos, — a miniszteri karszékben ült, a másik Tisza pedig, — Kálmán — az ellenzék élén állt. Ez soha sem gátolta az ellenzéki vezért abban, hogy a legszélesebb, legpusztitóbb kritikát gyakorolja azon kormányon, melynek solidáris, együtt felelős tagja volt az ő testvére, valamint ez sem tartózkodott a legélesebben utasitani vissza ama párt támadásait, melyet az általa bensőleg szeretett bátyja vezetett.

Megütközött-e ezen valaha valaki? Nem. Csakhogy akkor a parlamentben a küzdelmet parlamentarice, érvekkel folytatták, nem mint most ordito ássál, — a Mabille s a Closeria de lilas magas iskolájából való exoticus közbekiáltásokkal; de mit tehet a szabadelvü többség arról, ha a gróf Apponyi vezérsége alatt operáló kisebbség ily ultima ratióval hiszi a döntő ütközetet a maga javára forditathatni? Beszélt volna csak Tisza István a kormány ellen, — és ha ellenkeznék meggyőződése a kormánypolitikával, bizonynyal meg is tette volna, mert ő a képviselői mandátumat a becsületes és igazságos, nyilt és férfias teljesités végett elvállalt kötelességek summájának tekinti, — hej! hogy körülvették volna őt az urak örömzajjal; ugy ünnepelték volna, mint egy ideális hazafit, — egy modern Brutust.

Tehet ő róla, hogy az igazság, az érdem, az eredmény az ő atyja részén van, mig az ellenzék egyre igaztalanabbul, erőszakosabban, hitelvesztettebben s desperatusabban viseli magát? Talán hallgasson azért, mert az, kinek az ellenzék vak gyülölete, dühös igazságtalansága, inparlamentáris féktelenkedése szól, az ő atyja? Azt mondta egyszer Apponyi, hogy gyöngédtelenség lenne Tisza Istvánnal az actualis politikai viszonyok felett polemizálni, mert igen közelről van érdekelve. Ez valóban maró irónia volt, — irja a „Pester Correspondenz“.

Az azonban több mint éles, midőn Tisza István azzal válaszol neki, hogy Apponyi, ki Tisza Kálmán örökségét pretendálja, a politikai helyzet kérlése által még közelebbről van érdekelve; ez oly igazság, melyet semmiféle, még a legügyesebben alkalmazot parade-dal sem lehet elháritani. Mi a válasza erre Apponyinak?

Országgyülés.

Budapest, november 25.

A képviselőház ma is folytatta az általános költségvetési vitát, melyet Kaas Ivor br. nyitott meg, ki igen kurtán, furcsán bánt a költségvetéssel. Egész cynismussal ezt mondá: „A költségvetést a Tisza-kormánynak nem szavazom meg. Ennyit a költségvetésről!“ Maga is lemosolyogta önmagát. Erre aztán kifejti, hogy anarchista és azt is, hogy miért; majd csinált Kossuth-cultust és igyekezett azt összhangzásba hozni a loyalitással, de minden okoskodásának élét Tisza ellen irányzá, miközben bár szelid képpel, szörnyü dolgokkal fenyegetőzött: secessióval, külön parlamenttel az ellenzék számára, a mivel zajos derültséget keltett, mely ujra kitört, midőn szónok azt kezdé erősiteni, hogy a mérsékelt ellenzék nem vágyakozik a hatalom után. Szónoktól dicséretes őszinteség volt, midőn bevallá, hogy bizony az ellenzéki hajsza Tisza ellen nem rendes parlamenti harczmodor.

Most Gajáry Ödön emelt szót s tartá egyik legsikerültebb polemikus beszédét, melyben pénzügyi és politikai kérdéseket az egész ház osztatlan figyelmétől s a többség gyakori zajos helyesléseitől kisérve, elegans előadásban tárgyalt. A pénzügyi eredményeket sem nem kicsinyli, sem tul nem becsüli s azt tartja, hogy a budget nem pillanatnyi egyensuly helyreállitást, hanem állandó javulást fejez ki. Majd a Tisza elleni támadásokat apostrophálta nagy sikerrel s hozzá tevé, hogy ha az ellenzék által felhozott politikai hibák és bünök igazak volnának, Tisza távozása nem volna elégséges, hanem a többségnek is le kellene vonni a consequentiákat. Igen tanulságosan állitá egymás mellé a közjogi alap helyzetét a fusio előtti és utáni időből és emlékeztetett arra, hogy nem a többséghez tartoztak azok, kik a közjogi kapcsolatot még szorosabbra füzni igyekeztek az indirekt adók közössé tétele által; sem azok, kik a nemzeti aspiratiók megvalósitását ugy ér-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Ibsen „Norá“-jából.

— Mutatvány. —

(A tegnap közölt ismertetés folytatásául.)

Alább közöljük „Norából“ ama részeket, melyek Ibsen nézeteit fejezik ki a házasság kérdésében. Mindenesetre meglepő és megdöbbentő elvek ezek — gondolkodásunk mostani körében. Ibsen azonban e gondolatvilágból, ideáljaink fény, és fogalmaink gőzköréből kilép s önállóan alkotja meg társadalmi ideáljait. Ott vagyunk, midőn Norát az ő tudatlanságából és álmaiból ama nagy vihar, mely a dráma meséjét képezi, fölébreszti s csalódva önmagában, férjében, az emberekben, távozni akar a — mint most látja, rá nézve idegen — családból, hogy magából, a bábuból embert képezzen s megszerezze ama tapasztalatokat és ismereteket, melyeket a társadalom a nőtől gyermek, leány és asszony korában egyaránt megvon. Az olvasó minden bővebb kommentár nélkül is meg fogja találni e sorokban az elveket. Hogy talán sokan felháborodnak rajtuk? De ez elvek a világba vannak dobva egy lángész merészségével, Európa valamennyi szinpadán szóhoz jutottak s igy ismernünk kell őket. A végső leszámolás ez Helmer és Nóra közt.

Nóra (kis vártatva). Nem tünik fel előtted valami, most, hogy itt ülünk?

Helmer. Mi lehet az?

Nóra. Már nyolcz éve házasok vagyunk. Nem tünik föl előtted, hogy mi ketten, én és te, férj és nő, ma beszélünk először komolyan egymással?

Helmer. Igen, komolyan — mit jelent ez?

Nóra. Nyolcz teljes éve — sőt régebben — első ismeretségünk óta soha sem beszéltünk komoly dolgokról komolyan.

Helmer. Talán folyton oly gondokba avattalak volna, a mik elviselésében nem segithetsz?

Nóra. Gondokról nem beszélek. Mondom, soha sem beszéltünk egymással komoly dologról.

Helmer. De, kedves Nóra, neked való lett volna ez?

Nóra. Most már a tárgynál vagyunk. Te soha sem értettél meg engem . . . Sok igazságtalanságot követtetek el ellenem, Róbert. Először apa, azután te.

Helmer. Hogyan! Mi ketten — mi ketten, kik bensőbben szerettünk, mint bárki a földön.

Nóra (fejét rázza.) Ti sohasem szerettetek. Csak tetszett nektek, hogy belém vagytok bódulva.

Helmer. De Nóra, miféle szavak ezek!

Nóra. Nincs igy, Róbert? Mikor még apa házában voltam, minden nézetét közölte velem: ha más nézeten voltam, eltitkoltam; mert saját nézetek — ez nem lett volna kellemes neki. Ő bábujának nevezett s játszott velem, mint én a bábuimmal. Aztán a te házadba kerültem. —

Helmer. Miféle kifejezésekkel beszélsz házasságunkról!

Nóra (zavartalanul.) Ugy értem, hogy apa kezeiből a tiedbe kerültem. Te mindent a saját izlésed szerint rendeztél be és igy a te izlésed lett az enyém is; vagy csak ugy tettem; nem tudom bizonyosan . . . majd igy, majd ugy. Ha most visszatekintek rá, ugy tetszik, mintha ugy éltem volna, mint egy szegény ember. Abból éltem, hogy müvészeti mutatványokkal szolgáltam neked Róbert. De te igy akartad. Te és apa, nagy vétket követtetek el ellenem. Ti vagytok az oka, hogy semmi sem lett belőlem.

Helmer. Mily oktalan és hálátlan vagy! . . . Nem voltál itt boldog?

Nóra. Nem, soha. Csak azt hittem, hogy az vagyok; de sohasem voltam.

Helmer. Nem voltál boldog! Soha —

Nóra. Nem; csak vig. És te mindig oly barátságos voltál irántam. De otthonunk nem volt egyéb játszószobánál. Otthon, apánál ugy bántak velem, mint egy kis bábuval, itt mint egy nagygyal. És a gyermekek viszont az én bábuim voltak. Nagyon örvendtem, mikor játszottál velem, ép ugy, mint a hogy a gyermekek örvendtek, mikor én játszottam velük. Ez volt a mi házasságunk, Róbert.

*

Majd, midőn Nóra kijelenti, hogy távozni fog a házból.

Helmer. Oh, ez fölháboritó. Ily könnyen veszed legszentebb kötelességeidet?

Nóra. Mit tartasz te legszentebb kötelességeimnek?

Helmer. És ezt nekem kell tudomásodra hoznom! Nem a férjed és gyermekeid iránt való kötelességek azok?

Nóra. Nekem más ép oly szent kötelességeim vannak.

Helmer. Nincsenek . . . Melyek azok?

Nóra. A magam iránt való kötelességek.

Helmer. Első sorban feleség és anya vagy.

Nóra. Ezt nem hiszem többé. Azt hiszem, első sorban emberi lény vagyok — ép olyan mint te — vagy iparkodom legalább olyanná lenni. Tudom, hogy a legtöbb ember neked ad igazat, Róbert, és hogy ilyesmi van a könyvekben. De nem elégedhetem meg többé avval, a mit a legtöbb ember állit és a könyvekben van. Magamnak kell a dolgokról gondolkoznom és tisztába jönni velük.

*

S midőn Nóra távozik.

Helmer. Nóra, soha se gondolsz rám?

Nóra. Bizonyára még sokszor kell reád és a gyermekekre és erre a házra gondolnom

Helmer. Irhatok neked, Nóra?

Nóra. Nem — soha. Ezt ne tedd.

Helmer. Ah, de küldhetek valamit

Nóra. Semmit, semmit.

Helmer. Ha nyomorba jutnál.

Nóra. Nem, mondom. Idegenektől nem fogadok el semmit.

Helmer. Nóra — soha sem lehetek számodra több idegennél?

Nóra. Ah, Róbert, akkor a legnagyobb csodának kellene megtörténnie. —

Helmer. Nevezd meg ezt a legnagyobb csodát!

Nóra. Akkor nekünk, neked ugy, mint nekem meg kellene változnunk, hogy — ah, Róbert, nem hiszek többé csodákban.

Helmer. De én hiszek. Nevezd meg. Meg kellene változnunk, hogy —?

Nóra. Hogy együttlétünk házasság lehessen. Élj boldogul!

A bünös ösvényen.

Regény 1 kötetben. — Irta: **R. P. O.**

55

(Folytatás.)

A bánatos itjut magragadta a szelid hang, a gyönyörü arczon elömlő ártatlanság zománcza az a lebegö *szőke* haj, mely a szép nyakszirtet lágyan csókolá, az a játszi, eleven, büvös mosoly, mely az angyal okéhoz hasonló, azt hitte, hogy álmodik, hogy az egész csak kápráztató látomány, hogy egy csodás tündérke bübájosan, halkan, szeliden nyujta feléje kezecskéjét, miszerint kivezesse gyötrelmének harczából, a béke és a nyugalom otthonába. Azt vélte hallani a kedves ajk szavából:

„Jó szellemed vagyok, kövess, ki szabaditlak annyi meg nem érdemelt szenvedés örvé-

telmezték, hogy a honvédség fejlődését törekedtek megakadályozni. A mérsékelt ellenzék soraiban kelletlen fészkelődéssel hallgatták e fejtegetéseket Fölötte érdekesen beszélt Gajáry a hadsereg szelleméről s Magyarország befolyásáról is a külügyekre. E hatásos, szép beszéd elhangzásával a többség zajosan éljenezte a szónokot, kinek sokan kézszoritással fejezték ki örömüket a szónoki siker fölött.

Öt percznyi szünet után még ketten beszéltek, mindketten a szélsőbalról, tehát természetesen a költségvetés ellen: Ábrányi Emil és Petrich Ferencz. Ábrányi élczeket koczkáztatott Tisza Istvánra, a miért ez a kormány s a miniszterelnök védelmére kelt. Tisza István személyes megtámadtatás czimén kérve szót, kiváló szellemességgel és csipős sarcasmussal válaszolt vissza. Jobb lett volna, ugymond, ha Ábrányi bár csak egyet is megczáfolt volna szóló állitásai közül, a helyett, hogy személyével foglalkozott; a parlamenti illemről pedig jobban teszi vala, ha elvtársainak tart leczkét, a kikre az csak ugyan ráfért volna. Egyébiránt a derültség, melyet Ábrányi élczei az ellenzéken támasztottak, némi expiatióul szolgálhat azon keserü perczekért, melyeket a miniszterelnök az ellenzéknek okozott és — még fog okozni.

Külföld.

Házassági tervek a német császári családban. — Legendaszerüvé válik Margit porosz herczegnő férjhez menetele. — Pár napig erősen tartotta magát a hir, hogy Vilmos császár nővére Margit herczegnő nőül megy az orosz trónörököshöz. A nemzetközi helyzet jelen alakulatában, tőleg a német-orosz viszonyok mostani stadiumában a hir méltán óriási figyelmet keltett s a legfantasztikusabb következtetésekre vezetett. Természetszerüen a czár berlini látogatásának egyik eredményét látták benne. Berlinben a dolgot már oly bizonyosnak hitték, hogy a lapok már azt is tudták, hogy Margit herczegnő, az orosz trónörökös jövendőbeli arája készneк nyilatkozott az orosz orthodox vallásra térni s hogy Vilmos császárnak minden protestáns hitbuzgalma daczára nincs kifogása az áttérés ellen, olyan fontosnak tekinti a tervezett összeköttetést az orosz czári családdal. Annál meglepőbb tehát, hogy tegnap azt jelentik, hogy Margit német herczegnőt elfogják ugyan jegyezni, de nem az orosz trónörökössel, hanem Keresztély dán király unokájával, a dán trónörökös fiával. Ilyen családi összeköttetés sem lenne ugyan minden politikai jelentőség nélkül, mert a német-dán viszonyok 1864 óta meglehetősen ridegek s Németország ellenségei mindig számitanak reá, hogy europai háboru esetén Dánia fegyveres-en fog hozzájuk csatlakozni. Ezenkivül egy ilyen házasság sok más tekintetben is visszahatással lehet, mert a dán királyi család tudvalevőleg közel rokonságban áll egyrészt az orosz czári családdal, másrészt az Orleansokkal. A német császárnak még van egy hajadon nővére, Zsófia herczegnő, kit családja egykor a daliás Battenberg Sándor herczegnek szánt. Arról azonban szó sem lehet, hogy őt venné el az orosz trónörökös.

A braziliai forradalom. Az ideiglenes kormány siet a viszonyokat konszolidálni. Dom Pedro volt császár Portugál felé hajóz, honnan a királyi yacht megy eléje Maderia szigetéig. Még nem tudják, hol fog az elüzött uralkodó partra szállni. Hir szerint az europai hatalmak diplomácziai képviselői Rio de Janeiroban az uj ideiglenes kormánynyal szemben a legszükebb érintkezésre fognak szoritkozni. Valamennyi tartomány ellentállás és tiltakozás nélkül alávetette magát a republicanus kormánynak. A tartományi ideiglenes kormányok csakhamar megalakultak. Az érsek megáldotta a republicanus kormányt. Az uj kamarák egybe fognak hivatni, mihelyt a főbb reformok iránt megállapodás jön létre.

Natália voltkirályné Belgrád városa határában telket vett s a regens-ség beleegyezésével nagy palotát épittet, a miből világos, hogy ő végleg ott marad, mig Milán szerte bolyong.

Oroszország fegyverkezéséről azt irja a Times, hogy oly arányokban halad előre, melyet Európa jelenlegi helyzete semmivel sem igazol. Vannovszky tábornok, hadügyminiszter ugyanis legközelebb egy rendeletet bocsátott ki a birodalom déli erődeinek, különösen a Feketetenger s az azovi tenger melletti erődöknek megerősitésére. Ujabb erődöket is épitenek s azonkivül csapatokat központositanak Odesszában és Kievben.

Forradalmi szellem Spanyolországban. A mult hét óta a spanyol köztársasági párt a braziliai siker által bátoritva s némileg Franczia-országból is támogatva csakugyan élénkebb tevékenységet kezd kifejteni. Madrid utczáin forradalmi röpiratokat terjesztettek. Különösen attól félnek, hogy a hadsereg köréből indul ki a lázadás. Cassola tábornok és Martinez Campos tábornagy a partamentben igen kihivólag nyilatkoztak; ez utóbbi több izben Krisztina királynővel is volt s a Sagasta kormány elbocsátását követelte tőle.

Városi közgyülés.

Meghivás az 1889. évi november 28-án — csütörtökön — délelőtt 9 órakor, a városháza nagytermében tartandó rendes bizottsági közgyülésre. Tárgyak:

1. Polgármesteri jelentés.
2. Tanácsi előterjesztés a legtöbb adófizető bizottsági tagoknak 1890-re me állapitot névjegyzékével.
3. Ugyanaz: a közmunka váltságdij és költség előirányzat megállapitása iránt.
4. Ugyanaz: a császári és királyi lovasság részére épitendő laktanya ügyében.
5. Ugyanaz: a város némely utczáinak jobb minőségü járdával ellátása iránt alkotott szabályrendelet pótlása és a járdaépitésre nézve beérkezett ajánlatok felett határozás tárgyában.
6. Ugyanaz: a Czegléd-, Nagy- és Kisvárad- és a Széchenyi-utczák szabályozási vonalainak megállapitása iránt.
7. Ugyanaz: a dohánygyár telepén eszközlendő földcsere jóváhagyása iránt.
8. Ugyanaz: a központi választmány megalakitása iránt.
9. A közigazgatási bizottság tagjainak választása.
10. Az igazoló választmánynak választása.
11. A biráló választmánynak választása.
12. A számonkérőszék két tagjának választása.
13. A nyugdijalapot ellenőrző bizottság tagjainak választása.
14. Tanácsi előterjesztés a rendőrkapitányságí tisztviselők és személyzet részére megállapitandó szolgálati egyenruha szabályzat tervével.
15. Ugyanaz: nyugdijaztatást kérő tisztviselők kérvényeire.
16. Ugyanaz: a reáliskolai tanároknak az orsz. nyugdijintézetbe való átlépése kérdésében.
17. Ugyanaz: az 1888-ról szóló polgármesteri évi jelentés kiséretében.
18. Ugyanaz: a Kövesdi János által évenkint adandó alapból 50 árva gyermeknek ruhával lett ellátásáról szóló jelentésre.
19. Inditvány: Kossuth Lajos nagy hazánkfiának a város diszpolgárává választatása iránt.
20. Kovács Istvánné szováti lakos folyamodása az általa birt telek dijmentes átengedéséért.
21. Polgárositás iránti folyamodás.

Debreczen 1889. november 25.

Simonffy Imre,
kir. tanácsos, polgármester.

Napi hirek.

— **A dr. Holul Emil** afrikautazó Deczember 1 sején tartandó előadására jegyek előre válthatók holnaptól kezdve Tóth Béla urnál a Gölti féle gyógyszertárban. Ülőhely ára a 3 első sorban 1 frt 50 kr. a többi sorokban 1 frt Az előadás d. u. 4 órakor kezdődik a városháza nagy tanácstermében.

— **A vöröskereszt egylet mulatsága.** A vöröskereszt egylet Debreczen városi választmánya január 18-dikán saját pénztára javára mulatságot rendez. A valasztmány azonban még ez ideig nem jutott végleges megállapodásra. A mulatságon valószinüleg Kolozsvárról is többen lesznek jelen, mintáu másnap tartatik meg az Emke. debreczeni és hajdu-vármegyei választmányának alakuló közgyülése.

— **Vármegyei tisztujitás.** Azon párt végrehajtó bizottsága, mely főként a jelenlegi tiszti ügyész megválasztása érdekében alakult, vasárnap ülést tartott Debreczenben s elnökévé megválasztotta Ránky Béla böszörményi lakost. Az ülés csupán az egyelőre szintén nyilt kérdésnek hagyott alispáni állás ügyével foglalkozott, végleges megállapodást nem hozott létre, hanem e végből uj nagy értekezlet összehivását határozta el.

— **A közélelmezési árucsarnok** ügyében, melynek terveit és költségvetését dr. Balkányi Miklós Fellner Sándorral alternative már régebben elkészitette, mint értesülünk, — péntekre értekezletet hiv össze Simonffy Imre kir. tan. polgármester. — Az értekezleten dr. Balkányi Miklós megfogja ismertetni a közélelmezési árucsarnok czélját, hasznosságát, előnyeit.

— **Egyenruhás rendőrtisztviselők.** A városi tanács azzal a tervvel foglalkozik, hogy a közönséggel való hivatalos érintkezésben ne csak a közrendőrök, hanem az összes rendőrségi tisztviselők egyenruhát viseljenek.

— **Levél Kossuth Lajostól.** Ily czim alatt ciceró betükkel szedetett közleményt hoz a helybeli függetlenségi párt lapja s megtámadja azokat, a kik Kossuth Lajosnak a levelét, melyet nagy hazánkfia a népnapja alkalmából a Nagyerdőn rendezett névünnepély rendező bizottságához intézett, mindezideig nyilvánosságra nem bocsátották. — Laptársunk Kossuth Lajos levelének e hosszas visszatartása miatt bizonyos kellemetlen gyanusitásoktól aggódik, sőt azzal is fenyegetőzik, hogy országos botrány fejlődhetik a levél közé nem tételéből. — Laptársunk ezen aggodalmával és ijjesztgetésével szemben kijelenthetjük, hogy ez a levél a Kossuth eröteljes irályával van irva ugyan, de igen ártatlan tartalmu, semmi különösebb társadalmi kérdéssel, politikával meg épen nem foglalkozó levél. A népünnepélyt rendező bizottsághoz van ugyan intézve, de ugy a külboritékán mint belől, egyenesen Szabó József városi főszámvevő urnak, ki ama rendező bizottságnak elnöke volt, — van czimezve. — Szabó József ur nem akart a levélből titkot csinálni, nem is csinált. — A levelet mindjárt a legelső összehivásra megjelent rendező bizottsági tagok előtt felolvasta, nem csak egyszer, de kétszer is, s ezen kivül akkor közkézen is forgott az a levél. — Laptársunk szerkesztőségének is lett volna alkalma megösmerkedni e levél tartalmával, de egyetlenegyszer sem képviseltette magát az összejöveteleken, pedig meg volt hiva. Ha megjelenik, most nem irná azt, hogy „fel kellett volna olvasni annyi tag előtt a mennyi megjelent.“ — Az bizony sajnos, hogy az értekezlet a tagok kevés számu megjelenése miatt, bár háromszor egymásután hivatott össze, érdemlegesen nem határozhatott. — Az elnökség pedig és ez teljesen correct eljárás volt tőle, a további intézkedés előtt, legelőször kizárólagosan ezzel a bizottsággal kivánta közölni az inkább bizalmas jellegü mintanyilvánosság elé szánt levelet. Epen ezen jellegénél fogva nem közöltük még kivonatosan sem azt a levelet, bár mi, a kik mindjárt az első meghivásra megjelentünk, tudomással birtunk annak tartalmáról; de nem akartunk indiscretiót követni el. — Most, hogy a tulsó oldalról feszegetik ezen levél ügyét, — elmondhatjuk annak tartalmát is. — Kossuth Lajos e levelében köszönetet mond a bizottságnak a figyelemért, melyben öt az ünnepély rendezésével s az által részesitette, — hogy az ünnepély tiszta jövedelmének egy részét az ő nevéről nevezett alapitványra ajánlotta fel egy létesitendő lelenczház javára. Ebbe beleegyezését adja; de ugyanekkor aggodalmát fejezi ki az iránt, ha vajjon ezen emberbaráti jótékony intézmény létesitésének az ő nevével való összekapcsolása nem fog-é ártani az ügynek épen olyanok körében, a kiknek ügybuzgalma áldozatkészsége legjobban biztositaná a sikert. Ennyi van a levélben, melyet mi is örömmel közölnénk egész terjedelmében. — De azon véleményben vagyunk, hogy senkit nem lehet sem magán embert, sem testületet, arra kényszeriteni, hogy hozzáintézett levelekkel mindjárt a „Debreczen“-hez szaladjon.

— **Gróf Zichy Géza.** a nagokban elutazik Berlinbe, hol dec. 6-an mint zeneszerzőt, költőt, zongoramüvészt és vezénylő karmestert fogják üdvözölni. Eredetileg csak a „Dolores“ előadása volt tervben, de Berlinből annyi kéres, sürgetés érkezett a müvészgrófhoz, hogy kénytelen volt a programmot bővi teni. Gróf Zichy tehat zongorazni fogja „Don Juan“ ábrándját és három dalát; aztán a filharmoniai zenekar. a gróf vezénylete alatt előadja a „Vártörténeté“ t. Végül „Dolores“ kerül sorra, melyben Dolorest Hiedler k. a. kir. opera-énekesnője, Fernadot hazánkfia, Ernst Heurik fogja énekelni. A karokat az akademiai és Klindworts-féle énekkarok adják elő.

— **A Kereskedő ifjak dalestélye.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző-egyesületének dalkőre folyó hó 30 án szombaton a „Korona“ szálloda diszermében Rácz Károly népzene kara közremüködésével zártkörü dal és zeneestélyt rendez. Müsor: 1. „Nemzeti zászló“ Huber Károlytól. 2. „Viragnak mondanálak“ Rott E.-től. 3. „Rip Rip“ cz. operettből Planquettől magándal, előada Irsay Mik ós ur, Rácz Kátoly zenekara kizéretében. 4. „Honfi ucsuja“ Heim-től. 5. „Népdal egyveleg“ Rott E.-től. Kezdve 8½ órakor. Belépti dij személyenkint 40 krajczár. Az elnökség.

— **Tudnivalók a jövő évi sorozásra.** A magyar kiralyi honvédelmi miniszter, az 1889-ik évi védtörvény 35-ik szakaszához képest, az 1890 ik évi ujonczozásra vonatkozó előmunkálatok teljesitését oly czéból rendelte el: hogy azon esetre, ha az 1890 ik évi ujoncz-jutalékok tettleges kiállitását a törvényhozás megszavazza, az állitás, az 1889-ik évivédtörvényben kijelölt és márczius 1-jétől április végéig terjedő időszak folyamata alatt, tejes és biz-

---

nyéből. Tiszta kezem elvezet a bünös ösvényről az egyenes utra, mely magasztosabb élet czél felé vezet — ugy ám, egészen ugy, mint a tündéres szindarabokban a védő jó szellem mely csattogó szárnyaival pártfogoltja mellett terem a bajban.“

Melancholikus tekintetét még egyre a bájos ifju nőre függesztve egyszerre fájdalmas nyilalást érzett tépett szivében, a közeli mult keserü fanyarsága bele vegyült az ihletes ábrándba s lelketlenül vissza lökte őt a való életbe.

— Nagyon sajnálom, hogy nem felelhetek meg ohajának. A még itt töl endő napjaim meg vannak számlálva, mondá oly bus hangon, mely az ifju leányka szivében visszhangra talált és gyermeteg lelkét megremegtette. Vissza megyek hazámba, szüleimhez, ők várnak reám.

— De hát addig mig elmegy, hiszen mi nem vagyunk rossz emberek, annyi részvéttel vagyunk ön iránt, talán megvigasztalhatjuk. Hogy el akar utazni, ez nem igazolja, hogy tőlünk magát távol tartsa ugy-e édes apuskám? Oh! hiddje meg, uram, mi egész jó szomszédok leszünk.

Az öreg ur megerősitette leánya állitását. A jószivü derék öreg minden alkalomnál jóneven vette elkényesztetett leánykája szeszélyeit, soha sem mondott neki ellent. Elhozta ide, miután tudta, hogy az ábrándos gyermeket a bánatos fiatal müvész csalódása rendkivüli részvétre birta, a jó szivből kifolyó részvét volt ez, mely az ártatlan lelkek tulajdona. A cselédség hamarosan vitte tovább a kis falu hazaiba Roxane hirtelen eltünésének historiáját, a mi aztán sok megbeszélés tárgyát képezte. Senki sem sajnálta meg oly nagyon, oly igazán szegény Pelérdit, mint a kis Paula, kinek gyermeteg, érzelmes és tapasztalatlan lelkét az elvonultság csendjében megragadta és vonzotta Pelérdi, mint valóságos ideál. Az apa nem tulajdonitott fontosságot leánya feltünő érdeklődésének.

— Talán tolakodóknak vél bennünket? Oh! hiddje meg éppenséggel nem vagyunk azok. nincsenek nyomós okaink, hogy önt háborgassuk, tekintse megjelenésünket az őszinte rokonszenv nyilvánulásának. Egy kis szórakozás jót fog önnek tenni, ez az elhagyatottság beteggé teszi önt. Aztán nem is vagyunk mi idegenek, már annyi hónapon át lakunk egymás szomszédságában és bizvást mondhatom, ön nagyban felingerelte maga iránt érdeklődésemet. Fogadja el megbizásunkat, adjon leczkéket leányomnak, meglátja majd minő gyors felfogása van ennek a gyermeknek.

Pelérdi sarokba volt szoritva. Elvégre is nem állhatott tovább ellent, a becsületes őszinte hang jól esett lelkének, biztatólag, bátoritólag hatott reá. Az öreg ur szabályos és jóságos vonása vissza tükrüzték a nemes lélek őszinte jóakaratát és rokonszenvét. Pelérdi elfogadta a szives meghivást és Paula bájos arcza határtalan örömöt árult el, megbátorodva csevegni kezdett és fiatal emberünk oly jól érezte magát a becsületesség és egyszerüség ezen légkörében.

Soká ültek együtt. A tágra nyilt üveg ajtón át a zsongó, rezgő, telyes déli napfény a fasor fövényén át beszürösködő enyhe sugarai rovátkás világot vetett a csinos butorzatra, mely felett finom por lebegett, a megvilágitott köröndbe beáramlott a lanyha lég és a széttárt virágkelyhek illatos fuvalma. A fiatal leány vidáman jártatta körül minden egyes tárgyon tekintetét, majd megint megakadt a csalódott ifju szomoru arczán, ki olyan szótlan, de ez a szótlanság nagyon is menthető, mikor az első szerelem fájó csalódásában évődik a sértett lélek.

E naptól fogva Ákos minden nap vendége volt a szomszédos villának. A leczkék megkezdődtek és Paula nagy kedvvel és bámulatos szorgalommal merült bele a munkába.

Pelérdi gyakran elragadtatva tekintett szét maga körül midőn a szives családi körben ott ült a kényelmes faburkolatos ebédlőben, melynek nagy ablakain át a nyugalmas táj teljes bübájosságában tárult szemei elé. Az elméjében fölhalmozódott szerencsétlen gondolatok ilyenkor elhagyni látszottak őt, lelke megkönnyebült nyomasztó terhétől.

Gyakrabban nagyobb kirándulásokat tettek. Ilyenkor Paula felette kedves volt, egészen közel huzódott az ifjuhoz, szelid, odaadó hangon figyelmessé tette a táj minden egyes meghatóbb pontjára, álmodozott, elmerengett, olyan nagyon gyönyörü volt körülötte minden. És már későn volt, midőn vissza tértek, a hold kibontakozott teljes fényével az égen, lágy világot vetve mindhármójukra és a mozdulatlan árnyas fák leveleire. Az ifju leányka szive rejtelmes édes érzületben édelgett, majd nem felujjongott boldogságában és az elválásnál önkénytelen bensőséggel suttogá a fiatal embernek: A viszontlátásig, holnap.

És Pelérdi tova haladt a fasorok között, Paula pedig még soká hallotta mint csikorog az ifju egyenletes léptei alatt az ut tiszta porondja. Midőn magában volt fehér függönyös szobájában, sokáig némán bámult maga elé, egyre a halványuló, szenvedő müvész eszményi alakja lebegett szemei előtt. Oly jó ember! oly szép ember, sóhajtá fel hirtelenül ismételten, de rögtön megijedt saját érzelmeitől, szive elszorult, bus tekintetébe könyek vegyültek. Aztán oda térdelt a madonna kép elé és szépen metszett ajkairól forró áhitatos ima folyt, melynek utolsó szava tisztán kivehető: „gyógyitsd meg az ő szive fájdalmát.“

Ő szeretett anélkül, hogy számot tudott volna adni magának arról az érzelemről, mely betöltötte gyermeteg lelke minden zugát, tapasztalatlan agyának minden atomját. Szerette Pelérdit, azzal a rajongó érzelemmel, mely a szivek vágyait felragadja a magasba, ember feletti hatalommal egészen a jó Isten szineig, szerette, talán azon első pillanattól fogva, melyben ott a bübájos Roxane közelében először meglátta. És az ifju szív az első szerelem ihletes ábrándjába csapongott. Elaludt sokára és álmában is csak őt látta, kivel jelenlétében foglalkozik gondolata szünetlenül és a szeretet angyala gyöngéden, halkan áldásra terjesztett szárnyakkal föléje hajolt, szelid csókot lebentve a tiszta, szüzi homlokra, és a kis fülecskékbe valami édes, pajkosdit sugdosva, mitől a kis Paula álma oly mosolygó, oly csendes és oly nagyon boldog.

(Folyt. köv.

tos adatok alapján, s mind a magán felek törvényes igényeinek kellő figyelemben tartásával, mind a hadseregre és honvédségre nézve legkedvezőbb eredménynyel foganatosittathassék. Ezen előmunkálatok közé tartozik többek között: az összeirás. Mindazok, a kik az 1890. ik évi ujonczállitásra mint 1-ső, 2-ik, 3-ik korosztálybeliek vannak felhiva, vagyis a kik az 1869 ik 1867-ik években születtek, kötelezve vannak az alulirt községi előjárónál az összeirási jegyzékbe leendő fölvétel végett, a nélkül, hogy külön szóbeli vagy irásbeli felszólitást várnának és tekintet nélkül arra, vajjon ugyanazon községbeli illetőségüek-e, vagy sem, ha még eddig nem jelenkeztek volna, . . . nap alatt személyesen megjelenni, vagy irásban jelentkezni; s ellenkező esetben a mulasztás hátrányos következményeit a védtörvény 35-ik szakasza szerint, maguknak tulajdonithatják. Az összeirási lajstromok nyilvános helyen a végett tétetnek ki, hogy azokat mindenki megszemlélhesse és följelenthesse azoknak neveit, a kik az összeirásból bármi módon kimaradtak, vagy abba tévesen tétettek föl: A sorhuzás az 1869-ik évben Debreczenben született ifjakra nézve nem tartatik meg, a mennyiben az 1889 ik évi Január hó 5 én már kihuzott sors számok a n. m. m. kir. honvédelmi miniszter urnak folyó évi 43,000/VIII. számu rendelete értelmében érvényben maradnak. Egyéb és bővebb tudnivalók elolvashatják a falragaszokon.

— **Egy helybeli** jó családból való 2 — 3 gyminásiumot végzett ifju tanulóul felvétetik egy kézmü és rövidáru üzletben. Bővebb felvilágvsitást ad a kiadóhivatal.

— **Biharmegyei hirek.** Nagyváradon vasárnap harminczegy városi bizottsági tagot választottak élénk küzdelemmel. Ujvároson tulnyomóan ellenzékiek, másik két városrészben a szabadelvüpártiak győztek. Endrődi Sándor Ujvároson a legtöbb szavazatot kapta. — Oláh tulzók. Belényesen ismét, bár kisebb jelentőségü, oláh tüntetés adta elő magát. Egy mult este a szinlap azt hirdette, hogy a szinházban a darab kezdete előt az egyik énekesnő, Döményi Róza kisasszony oláh nótát fog énekelni. Erre az egész oláhság testületei megjelent az előadáson a hirdetett nóta elhangzása után frenetikus tapsban tört ki s ujra hallani akarta az énekesnőt. Meg is jelent Döményi k. a. s ugyanezt a nótát, most már magyar szöveggel kezdte énekelni. Erre többen piszegtek, apcugoltak, sőt egyikök kalapjával még meg is fenyegette a szinésznőt. Belényesen az eset felháborodást keltett. Nagyvadászat lesz folyó hó 29-én és 30-án Diószegen, Zichy Ferencz gróf birtokán ugyanis akkor tartják szokásos évi nagy vadászatokat, melyeken a kiválóbb Nimródok szoktak megjelenni Erre az alkalomra is hivatalosak a Bihar megye és Nagyvárad város kitünőségei közül sokan.

Sükeeknek. Egy személy ki egy szerü szer által 23 éves süketség és fülzugásból gyógyult ki, hajlandó ezen szer leirását német nyelven bármely hozzáforduló szenvedőnek **ingyen** teljesiteni. Lakczim: **J. H. Nickolson, Wien, IX. Kolingasse Nro. 4.**

Gyászrovat.

Egy községi főjegyző halála. A szomszédos B.-Ujváros nagyközségnek hosszu időszakon keresztül tevékeny, képzett főjegyzője Kovács Lajos, rövid szenvedés után jobb létre szenderült. — Elhunyta nemcsak népes családjára, hanem községére nézve is veszteség. Elhunytáról a községi előljáróság következő gyászjelentést adta ki: Mélyen elszomorodott szivvel s a veszteség fájdalmas érzetével jelentjük Balmaz-Ujváros főjegyzőjének KOVÁCS LAJOSNAK folyó hó 25-én, reggeli egynegyed 1 órakor, B.-Ujvároson történt elhunytát. A boldogult hült tetemei B.-Ujvároson, az ev. ref. vallás szertartása szerint, folyó hó 26-án, délután 3 órakor kisértetnek örök nyugalomra, mely végtisztességtételre a fájdalmunkban osztozókat ezennel meghivjuk. B.-Ujvároson, 1889. évi november hó 25-ikén. B.-Ujváros község előljárósága.

Alaptalan panasz.

A „Debreczeni Ellenőr“ czimü hirlap f. évi 231. számában ily czim alatt „A harangozó“, a czegléd utczai ref. uj templom harangozója ellen azon panasz van közzé téve, hogy az a minap egy tekintélyes polgár nejének temetésekor elfelejtette a harangokat meghuzni és a templomot kinyitni, s igy a lelkész ur a végtisztességtételt a templom előtt volt kénytelen megtartani. Már elébb, hogysem ezen dolog a hirlapban közzé tétetett volna, a szóban forgó hiresztelésnek nesze hozzám is eljutott, s én nem késtem a kellő vizsgálatot megtenni, s azon eredményre jutottam, hogy a czegléd-utczai templombeli harangozó semmi mulasztást nem követett el, s várva vártam az idevonatkozó panasznak az egyházi előljárósághoz bejelentését, de a jelentés elmaradott s a helyett a hiresztelésnek hirlapban történt nyilvánossá tétele. — Es itten hirlapilag tudatom, hogy azon állitás, melynélfogva a harangok meghuzásában s a templom kinyitásában mulasztás történt volna minden alapot nélkülöz. — Ugyanis egyházunk rendtartása szerint a felekezetünkhöz tartozó szomoru felek, ha kedves halottjuk végtisztességtételéhez valamelyik toronybeli harangokat meghuzatni kivánják, kötelesek ez iránt az egyháznak naponként d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6 óráig folytonosan nyitva lévő pénztári hivatalánál jelentkezni s ottan a megszabott harangdijnak letétele mellett kivánságukat a harangoknak hány izben leendő meghuzása iránt kijelenteni. Valamint azon esetben is, ha a szomoru felek kedves halottjuk végtisztességtételénél a lelkész által tendő szentszolgálat helyéül templomot kivánnak használtatni, — ez iránt is az egyházi pénztári hivatalnál kötelesek jelentkezni, s a pénztári hivatal, ha még a templom más előbb jelentkező által lefoglalva nem volna, a szónyegdij letétele mellett a templomot a kivánság szerint a kitüzött időben átengedettnek nyilvánitja. Minden templombeli harangozó minden nap d. e. 10 órakor az egyházi pénztári hivataltól nyeri az utasitást arra nézve, hogy a jelentkezők kivánatához képest huzassanak meg a toronybeli harangok és tartassék nyitva temetkezés tisztesség tétele végett a templomnak zárva tartatni szokott ajtaja.

Jelen panaszos esetben az illető szomoru felek által sem a harangoztatás iránt, sem a templom ajtajának nyitva tartása iránt az egyházi pénztári hivatalnál jelentkezés nem történvén nagyon természetes, hogy a harangozó nem kaphatott utasitást, s igy sem a harangozás meg nem történhetett, — sem a templom ajtai meg nem nyittathattak. Magokra vessenek tehát a szomoru felek, ha a funerátort (halottas embert) ide vonatkozó kellő utasitással nem látták el. — Különösnek látszik az egész dologban az, hogy ha az illető szomoru felek jogos felháborodást éreztek, miért nem fordultak panaszukkal az egyházi előljárósághoz, a hol bizonyára kellőleg fogtak volna felvilágositattni.

Kelt Debreczen, 1889. Nov. 25.

Szücs István.

Irodalom.

Lauka Gusztáv jubileuma. Nagy-Becskereken vasárnap melégen ülték meg Lauka Gusztáv félszázados iróI jubileumát. A vármegyeház nagytermében, a megye uri népe és még mintegy 300 vendég volt jelen, a karzatokat pedig diszes hölgyközönség töltötte meg. Az ünnepélyt a dalárda a „Himnusz“ éneklésével nyitotta meg, mely után az ünnepeltet Dániel László megyei főjegyző üdvözölte meleg szavakban. Az üdvözlő beszédre az agg humorista oly erőteljes, érces hangon és ifju hévvel válaszolt, hogy a közönséget arról győzte meg, hogy az években bár öreg, de lélekben és szivben örökké ifju Lauka ő. Ezután a Petőfitársaság képviseletében megjelent Komócsy József szavalta el a jubilánshoz irt lendületes alkalmi ódáját, a jelenvoltak folytonos éljenzése között. Erre felolvasták Torontálmegye bizottságának ama határzatát, melylyel Laukát 18 évi szolgálati idővel, dijfizetés nélkül, a megyei nyugdijintézeti tagjai közé felvette; Kiss Sándor tanár pedig Laukának irói működéséről tartott felolvasást. — A gimnáziumi tanuló-ifjuság is kifejezte a költő iránti mély tiszteletét, mire az ünepélyt a dalárda a „Szózat“ eléneklésével zárta be. — Délután a költő tiszteletére banket volt, melyben közel 200-an vettek részt. A sikerült áldomások között Komócsy József és Szana Tamás beszédei keltettek kivált hatást. Este a szinházban szavalatokkal és hangversenynyel egybekötött mükedvelői diszelőadás volt, melyet sikerült táncz-mulatság követett.

Közvágóhid jöjjön el a te országod.

— Egy lakbérlő panasza. —

Választékosan öltözött fekete ruhás urnőre következik a sor.

— Mivel lehetek szolgálatára Nagyságának? kérdezi a tiszteletbeli alkapitány.

— Rövid és nagy panaszom volna. — Kegyetlenül rosz házi asszonyom volt idáig Oh! a háziasszonyok, különösen ha már özvegyek és nem fiatalok, borzasztóan szekansak és kiállhatatlanok. — Volt módom tapasztalni öt kinos hónapig. Fel is mondtam. Pedig nem szeretem a czigány életet. Kerestünk egy olyan lakást, a hol nem lakik ott a házi ur s a mi fő nincsen házsártos, veszekedő házi asszony. Kibéreltük, már tudniillik a lakást és siettünk bele költözni időnap előtt. Csinos szép lakás. Az utczára négy ablakkal. Pompás beosztás. A speiz közvetlenül a konyha mellett. — A vizit szoba tágas s az én garniturámmal rendkivül elegáns. Ugy örültünk, hogy milyen kényelmes nyugodalmas lakást kaptunk. És — voltaképen itt kezdődik a panaszom — keserüen csalódtunk. — Mert hogy — ezzel a triviális kifejezéssel éljek — vederből cseberbe estünk. — Egy hónapja, hogy ott lakunk. — De azóta nem volt egy nyugodalmas éjjelünk. — A szomszédban egy mészáros lakik, a ki épen olyan borzasztó mészárosnak, mint volt háziasszonyunk háziasszonynak. — A vágóhidja közvetlenül a mi lakásunkkal szomszédos. Csak egy vékony fal választja el tőlünk. — A mészáros urnak üzlete nagyon jól mehet és nagyon sok marhát levághat, a mi néki nagy szerencséje lehet, de nekünk nem az. — Este, reggel halljuk a lemészárlásra vezetett szegény jószágok kétségbeesett bőgését, a mészáros legények taglócsapásait. Még a káromkodásuk is áthallatszik — A borzasztó zajtól a falak rezegnek, a lámpa majd hogy táncot nem jár az asztalon. — Sohsem voltam ideges. De most idegesek lettünk mindnyájan, a lányom is, a férjem is. Szegény leányom! Ének és zongora leczkéiben minduntalan zavarják azok a borzasztó mészáros legények. Pedig 420 frt. árendát fizetünk. Hát az volna a kérésem, hogy tessenek, valami módon segiteni a bajunkon. Talán eltiltani lehetne a mészárosnak a vágást a mi lakásunk mellett.

A t. alkapitány ur helyeslőleg bólintgat a fejével, jelezve, hogy ő Nagyságának teljesen igaza van, panasza méltányos, mégis némi gondolkozás után azzal felel, hogy:

— Nagyon sajdálom Nagysádat, de itt aligha segithetünk.

— Ugyan miért nem?

— Igen egyszerü oknál fogva. Ilyen esetre nincsen §-unk; aztán meg, kiki ur a maga tulajdonában. Annak a mészárosnak hatóságilag megvan engedve, hogy ottan vághasson. — Egyébiránt a főkapitány urnál méltóztassék panaszt tenni.

— Voltam már ott is. A főkapitány ide küldött.

— Hm! Furcsa! — Hiába! Akkor nem adhatok egyébb tanácsot Nagysádnak, mint hogy tessék vagy felmondani, vagy türelmesen bevárni, mig a város felépitteti a közvágóhidat.

— Istenem! Istenem! Mennyire sajnálom azt a kényelmes lakást.

* * *

Megvagyon irva egy miniszteri rendeletben, melyet Kiss Károly bátyánk közlevéltárnok ur főjegyzői engedélylyel bárkinek megmutathat, hogy Debreczen város közönsége **1888** aug. 1 jére tartozik a közvágóhidat átadni a közhasználatnak.

Artalmas-é a cug?

A „cug“-ról mondott szombaton előadást Csapodi István dr. a budai polgári leányiskolák egészségtan tanára a népszerü felolvasásokat rendező társulat megbizásából.

A magyar embernek annyira idegen a cug fogalma, hogy nyelvünknek még szava sincs rá, ugyanis a „léghuzam“ nemcsak hibás alkotásu szó, hanem szolgai forditása is a német „luftzug“-nak. A cugtól való rettegés nagyon elterjedt a közönségben, pedig éppen nem alapszik tapasztaláson, hanem csak ugy nevelik bele az emberbe. Ez a hit különben a régi orvosi föltogás foszlánya, mely mindenféle betegséget meghülésnek és cugnak rótt föl.

A mai orvostudomány a meghülés hatása körét nagyon megszoritotta. A meghülésesnek gondolt betegségek nagy részét apró gombák, baktériumok tenyészéséből kell magyarázni. Csupán a csuzok és hurutok tekinthetők még meghüléses bajoknak. A cugnak pedig igen bajos helyet szoritani a betegségeket előidéző okok között. Legtőlebb némi csuzos bajok származhatnak egyoldalu meghülésből, vagyis cugból.

A cug semmi egyéb, mint áramló tiszta levegő, tehát inkább még szükséges is a lakás levegőjének tisztántartására. Csak elkényeztetett testü emberek vagy öregek érezhetik a cugnak kellemetlen hatásait; fiatal ember csak szánandó, ha már tudja, mi a cug. Különben a cugtól félő ember sok tekintetben komikus is a képzelt betegekre emlékeztető magaviseletével, meg nagyon alkalmatlan, sőt kellemetlen is mindenkire, mert mindenkitől megvárja, hogy szorgos figyelemmel legyen iránta, aggodalmait dédelgesse, ajtót, ablakot csukdosson számára, kizárva a tiszta levegőt.

A cug nem méltó rá hogy az ember annyira védekezzék ellene, nem érdemes, hogy az ellene való védekezés az egészségtan legelemibb követelményeivel is összeütközzék. Ez annyival kevésbbé igazolható, mert senki sem tudja bebizonyitani, hogy cugtól már komoly betegséget kapott valaki. A mi kis kellemetlenségekkel járhat, ha a fölhevült testet hüvös levegő éri, azok elháritására legjobb a test észszerü edzése, vagyis bőrünk működésének, ugynevezett melegszabályozásának hideghez, meleghez való kellő hozzászoktatása. Levegőben élünk, hozzá kell törődnünk hőmérséke változásaihoz, nem pedig elkényeztetéssel nevelni testünknek érzékenységét.

Elkényeztető szokás a fülnek vattával bedugása, a gyapju-alsóingek viselése, a sálba burkolózás. Csakis gyönge, beteges embernek szabad, sőt kell ily védelemhez nyulnia, kinek az edzéssel megpróbálkoznia nem tanácsos. Ha valaki a nagy közönség előtt a cug ártalmatlan voltát bizonyitgatja, nehezen talál hitelre, annyira megrögzött e hitében.

A levegő megromlását nem veszik észre, pedig sokkal ártalmasabb, mint az a kis kellemetlenség, a mit az áremló levegő okozhat. Csakis az egészségtan ismeretének kellő elterjedése változtathatja meg lassankint ezt az állapotot.

A tudomány vivmányai lassan törnek utat a közönség körébe, mely makacsul ragaszkodik mindenhez, a mit egyszer magáévá tett.

Szinház.

Galambodi Sándor czim alatt uj népszinművet adtak elő a kolozsvári nemzeti szinházban Jakab Odöntől, kinek „Szegeny Radóné“ cz. jeles szinművét mi is ösmerjük. Az uj népsziumü jelentékeny sikert aratott s a jelen volt szer ök minden felvonás után zajosan kitapsolták. Helyesen teszi szinigazgatónk, ha a „Náni“ féle bolondságok helyett az ilyen igazi költői értékü népszinműveket szerzi meg.

Nagy közönség nézte végig tegnap az „Arany ember“ előadását, és ismételve arra a kellemes meggyőződésre jutottunk, hogy a drámai előadások a z idén sokkal inkább vonzanak, mint az énekes darabok. Ez a tapasztalat bizonynyal azt fogja eredményezni, hogy a müsorban tulnyomóan drámákat fog előadatni az igazgatóság. És ezt igen helyesen teszi. A dráma föllendülése ugy látszik a legszebb eredménye lesz az idei szezonnak.

A hol unatkoznak Pailleron nagyhirü szellemes vigjátékára felhivjuk a közönség figyelmét. A vigjáték csütörtökön fog szinrekerülni a lehető legjobb szereposztással. A próbák mindennap tartatnak belőle.

DEBRECZENI SZINHAZ.

II. Bérlet. — —

Holnap, Szerdán 1889. November 27-én, páratlan bérletben:

Nebántsvirág.

Operette 4 felvonásban.

MŰSOR:

Csütörtök 28. „A hol unatkoznak“ vigjáték, páros bérl.

Péntek 29. „Nora“ (először) szinmü, páratlan bérl.

Szombat 30. „Nora“ (másodszor) szinmü páros bérl.

Vasárnap decz. 1. „Tékozló“ népszinmü, páratlan bérl.

Hétfő 2. „Marot bán“ tört. dráma (Vörösmarty Mihály emlékére.)

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**

Értesités.

A n. é. közönségnek tudomása van arról, hogy 1888. mártius 1-én saját nevem alatt, a piaczon Tóth Gyula ur házában, férfi és fiu ruha kereskedést nyitottam, és ezen rövid idő alatt a mai napig a n. é. közönség pártfogásában és bizalmában részesültem,

Ezen üzlet a f. évi junius havában Frankl Ferencz ur birtokába ment át és pedig mivel nevezett nem szakértő, engem mint üzletvezetőt és szóbeli egyesség folytán mint társat, egy évre üzletében megtartott, mint azt volt szerencsém annak idejében a helybeli hirlapok utján is tudatni.

Mivel ezen üzletet tegnap, november 24-én elhagytam, nem mulaszthatom el, hogy ugy a helybeli mint szintén a vidéki n. é. közönségnek az iránt am eddig tanusitott pártfogásáért és bizalmáért hálás köszönetemet ki ne fejezzem és tudatom, hogy tavaszszal, gyüjtött szakképzettséggel, ismét saját nevem alatt férfi ruha kereskedést nyitni fogok. A n. é. közönségnek akkor is pártolását és bizalmát menyerhetni remélem,

vagyok kiváló tisztelettel

GEIGER JÓZSEF.

A legbiztosabb és leghatásosabb

hashajtó szer a

Ferencz József keserüviz.

mint ezt a következő orvosi bizonyitványok tanusitják:

„Kis adagban hatásos, nem kellemetlen izü.“ **Dr. Korányi** tanár, Budapesten.

„Kórodámon a legkedveltebb hashajtó viz.“ **Dr. Kézmárszky** tanár, Budapesten.

„Hatásosabb mint a többi budai vizek.„ **Dr. Gebhardt** tanár Budapesten.

Szétküldés 1889-ik évben **1 millió palaczk!**

Kitüntetve 10 arany- és érdem-éremmel.

Szétküldési Igazgatóság Budapesten.

Kapható mindenütt.

Eladó

6 db. erős igás ló,

20 drb tehén

és 20 darab kövér sertés

Esztárban

Szunyogh Szabolcs ál

Széna eladás.

Biharmegyében Erselind vasuti állomás mellett, valamint a közel fekvő Almosd községben is igen jó minőségü

néhány kazal széna

és egyéb takarmány esetleg helyben való felétetésre eladó. — Értekezhetni

Engländer Miklóssal Álmosdon.

Rövid használat után mint fogtisztitó szer nélkülözhetlen.

A fogak szèpsége

KALODONT

Uj amerikai

Glycerin-fogcreme

(egészségügyi hatóság által megvizsgálva.)

Sarg F. A. fia és társa

cs. kir. udvari szállitók

Bécsben

Kapható a gyógyszertárakban, illatszer kereskedésekben stb. 1 drb 35 kr.

DEBRECZENBEN:

Rickl József Zelmos Szentkirályi és Kalenda és Kun József uraknál.

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Utólérhetlen hatásu az étvágytalanság, gyomor gyengeség, büzös lehelet, savanyu felbőfögés, szél rekedés, (Kolika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, tulságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger eseteiben, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomorgörcsöt, kemény székelést, szekrekedést, az étel s italtal turterhelt gyomrot kitisztitja, elüzi a belférgeket, s gyogyit lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasitással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyogyszertára Kremsier (Morvaország).

Ovás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok féleképen utánoztatnak s hamisitatnak, ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjegygyel ellátott papirba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasitásán az is fel van tüntetve, hogy az Kremsierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatatott.

Máriazelli Labdacsok.

A Keményszéklés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásuaknak bizonyult labdacsok is, sokféle képen hamisitatnak, tehát szék vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kremsieri gyógyszerész név alá irására, melyek minden eredeti dobozon láthatok. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekeres 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekeres 1 frt. 20 Kr., 2 tekeres 2 frt. 20 Kr., 3 tekeres 3 frt. 20 Kr. ért, csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok nem titkos szerek, a gyogyható anyagaiknak összetétele minden használati utasitásban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli labdacsok kaphatók

Debreczenben: Göltl Nándor, Mihalovics István, Rothschnek V. Emil, Tamássy Béla, Balázs Ödön gyógyszertáraiban. B.-Ujfaluban Tamássy Géza, Érmihályfalván Mátray István, Kis-Marján Gallésy Frigyes, Nagy-Kun-Madarason Jung K. Nagy-Bajomban Kőrös Lajos, Nánáson Kovács Lajos gyógyszertáraiban.

Megszabadultam,

a terhes szeplöktől,

Bergmann liliom tej-szappana

napontai használata által.

Kapható: egy darab 45 kr. Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszertárában (Telefon összekötés.)

Nincs többe Köhögés

Régi jónak bizonyult háziszer a

Tietze Oszkár-féle hagymaczukorka

meglepően gyorsan használ **köhögés, rekedtség, elnyálkásodás** ellen. Czukorkáim különleges összeállitása bizonyitja csak a sikert s azért **Tietze Oszkár** névre és a **„hagyma-jegyre"** ügyelendő, mert minden más értéktelen, és **ártalmas** utánzat.

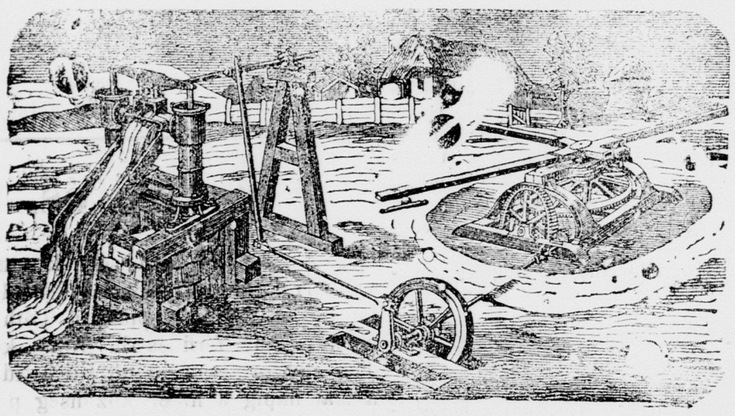
Zacskókban ára 20 és 40 kr. **Főraktár: Krizan** F. gyógyszerész **Kremsier**-ben. **Debreczenben:** Dr. Rothschnek E. ur gyógyszertárában.

Alapittatott 1858-ban

WALSER FERENCZ

első magyar gèp és tüzoltoszerek gyára, harang és èrczöntödèje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint **magyar különlegességet**

kutakban és mindennemü szivattyukban

Elvállal **teljes vizvezetékek** berendezését **városok, földbirtokosok és magánzók** részére modern technicai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGAN FÜRDÖK

felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállitására s minden vizmüvi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kivánatra dijmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

A „DEBRECZENI ELLENÖR"

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek.

Vértesi Arnold összes munkái I—VII. **vaskos diszkötés.** Egy-egy kötet ára . . . . . 2 frt 10 kr.
a 7 kötet együtt . . . . . 14 „ — „

Gróf Vay Dániel „Magyarország története" 3 vaskos diszkötet ára . . . . . 7 „ — „

Vértesi Arnold „Páriák" elbeszélés ára . 1 „ — „

Vértesi Arnold „A bojár leánya" regény 2 köt. ára 2 „ — „

Vértesi Arnold „Fecskefészek" regény 1 köt. ára 1 „ — „

Vértesi Arnold „A jegyző kisasszony" regény 1 kötet ára . . . . . 1 „ — „

Vértesi Arnold „A debreczeni diák" regény 1 kötet ára . . . . . 1 „ — „

Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe vászonra huzva (leszállitott ár) . . 1 „ 50 „

Vértesi Arnold „Öngyilkosok" elbeszélések ára 1 frt — kr.

Karczag Vilmos „Ma és mindig" elbeszélések ára . . . . . 1 „ 50 „

Karczag Vilmos „Szerető szivek" elbeszélések ára . . . . . 1 „ 20 „

Karczag Vilmos „Macskák" (történetkék) ára 1 „ — „

Molnár László „Egy kis város krónikája" elbeszélések, ára . . . . . 1 „ 20 „

Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái" ára . . . . . 1 „ — „

R. P. O. „Titkos szerelem" regény 1 kötet ára — „ 80 „

Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában Széchényi utcza SIMON-ház.